

La Comédiathèque

Café de Sport

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Café de Sport

Jean-Pierre Martinez

Nederlandse vertaling en bewerking door de auteur

Na een ongeluk met een rouwauto belandt er een doodskist in een café,
waarin tot ieders verbazing een winnend lottobiljet blijkt te zitten.
Dat is het uitgangspunt voor een razendsnelle komedie.

Rolverdeling

Bert: de cafébaas en fanatiek kruiswoordpuzzelaar
Annie: de alleenstaande kokkin en manusje-van-alles
Martien: de filosofische begrafenisondernemer
Sjef: de nuchtere begrafenisondernemer
Monique: de hyperactieve erfgename
Lotte: de gedesillustioneerde scholiere
Ton: de uitgebluste docent
Jesús: de loodgieter met geluk
Mien: de oude dame die minder gek is dan ze lijkt

De postbode kan worden gespeeld door dezelfde acteur die later Jesús speelt,
en de doofstomme vrouw kan worden gespeeld door de actrice die Mien speelt,
of deze twee kleine rollen kunnen aan extra spelers worden toevertrouwd.

*Er bestaan verschillende versies voor uiteenlopende bezettingen, van 7 tot 16 personages,
met een zeer variabele verdeling van mannen en vrouwen:*

*1M/6V, 1M/7V, 1M/8V, 1M/9V, 2M/5V, 2M/6V, 2M/7V, 2M/8V, 3M/4V,
3M/5V, 3M/6V, 3M/7V, 4M/3V, 4M/4V, 4M/5V, 4M/6V, 5M/2V, 5M/3V,
5M/4V, 5M/5V, 6M/2V, 6M/3V, 6M/4V, 7M/2V, 7M/3V...*

Deze versies zijn te downloaden op de website van de auteur.

Opvoeringsrechten

Voor iedere openbare opvoering van dit toneelstuk, zowel door een amateurgezelschap als door een professioneel gezelschap, is voorafgaande toestemming vereist.

Jean-Pierre Martinez is een Franse auteur en lid van de Franse SACD (*Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques*).

Nederland

In Nederland worden zijn opvoeringsrechten rechtstreeks door de SACD beheerd. Amateurgezelschappen en professionele gezelschappen dienen voor toestemming en informatie over de opvoeringsrechten contact op te nemen met de internationale afdeling van de SACD:

international@sacd.fr

België / Vlaanderen

In België worden zijn opvoeringsrechten beheerd door SACD België.

Amateurgezelschappen kunnen hun aanvraag voor opvoeringsrechten rechtstreeks online indienen via de website van SACD België:

www.sacd.be/nl

Professionele gezelschappen dienen rechtstreeks contact op te nemen met SACD België:

theatre@sacd.be

Bij problemen met een online aanvraag kunnen amateurgezelschappen eveneens via dit e-mailadres contact opnemen met SACD België.

Voor alle andere vragen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de auteur via dit contactformulier :

[CONTACTFORMULIER](#)

Midden op het toneel staat de bar. Daarboven hangt een bord: Café De Sport. Aan de ene kant staat een flipperkast, aan de andere kant twee tafeltjes. Aan de muur een vergeelde PSV-sjaal en een klein kruisbeeld. Achter de bar maakt Bert, de eigenaar, de kruiswoordpuzzel uit De Telegraaf. Annie, zijn manusje-van-alles, dweilt de vloer.

Bert – Je hebt er stukken voor nodig om erin te spelen... Zeven letters...

Annie stopt met dweilen en denkt met hem mee.

Annie – Flipper...?

Bert kijkt haar aan, verbaasd over deze plotselinge ingeving. Hij telt op zijn vingers tot zeven en klaart op. Dan kijkt hij naar het diagram en trekt een teleurgesteld gezicht.

Bert – Verdomme, het begint met een t...

Een ouderwetse postbode komt binnen, met uniform, pet, tas en fietsclips. De postbode wordt gespeeld door dezelfde acteur die later de loodgieter speelt, dan in werkkleding. Omdat de kostuums duidelijk verschillen, is verdere vermomming niet nodig; eventueel kan de postbode een nep-snor dragen. Hij heeft bovendien iets van de dorpsgek. Bert kijkt op van zijn puzzel.

Bert – Kijk, daar heb je de postbode...

Postbode – Hoi Bert. Weer post alsof je minister bent vandaag...

Hij legt een stapel brieven op de bar.

Bert – Minister, ja hoor... *(Hij bekijkt de enveloppen.)* Rekening, belasting, contributie, rekening... *(Hij legt de post weg.)* Een droog wit wijntje, zoals altijd?

Postbode – Nee, wit valt de laatste tijd niet zo lekker. Doe maar een klein bokje.

Bert schenkt hem in.

Bert – Alsjeblieft. Een bokje.

De postbode slaat zijn glas in één keer achterover.

Bert – Dat krijgen de moffen ons in elk geval niet meer af...

Postbode – Zeg... zegt de naam Van Wijnen je iets?

Bert – Van Wijnen?

De postbode haalt een aangetekende brief tevoorschijn.

Postbode – Mevrouw Van Wijnen. Nummer dertien, hiernaast.

Bert – O ja...

Postbode – Maar haar naam staat niet meer op de brievenbus.

Bert – Dat verbaast me niks...

Postbode – Op welke verdieping woont ze?

Bert – Zevende. Maar ze is een week of twee geleden overleden.

Postbode – O, shit... Dan is ze dus verhuisd, om het zo maar te zeggen...

Bert – Zo zou je het kunnen noemen. Naar de Eeuwige Rustlaan.

Postbode – Ik heb namelijk een aangetekende brief voor haar.

Bert – Da's lastig...

Postbode – Wat moet ik er dan mee?

Bert – Hoe moet ik dat weten?

Postbode – Heeft ze toevallig een nieuw adres achtergelaten?

Bert – Ze is dood, zeg ik toch.

Postbode – Ja... vervelend. Maar wie tekent er dan voor die brief?

Bert – Tja...

Postbode – Dus ze komt niet terug...

Bert – Lijkt me sterk.

Postbode – Dat komt me slecht uit.

Bert – In elk vak heb je dat. Er zijn altijd mensen die alleen maar bezig zijn om jouw werk ingewikkelder te maken...

Postbode – Zou jij dan niet voor haar kunnen tekenen?

Bert – Waarom zou ik?

Postbode – Buren kunnen elkaar toch een beetje helpen... Dan hoeft ik niet terug te komen.

Bert – Terugkomen? Waarvoor?

Postbode – Om die aangetekende brief bij haar af te geven!

Bert – Maar ik zeg toch dat ze dood is! Overleden, snap je? Eén voordeel van dood zijn is tenminste dat aangetekende brieven je definitief niet meer kunnen bereiken!

Postbode – Ja, dat snap ik.

Bert – Doe gewoon een berichtje in de bus dat je bent langs geweest.

Postbode – Denk je?

Bert – Van wie komt die brief eigenlijk? Belastingdienst? Deurwaarder? Zorgverzekering?

Postbode – Van de Nederlandse Loterij.

Bert – De Nederlandse Loterij?

Postbode – Dat kan haast geen slecht nieuws zijn.

Bert – Denk je dat je, als je dood bent, nog verschil merkt tussen goed en slecht nieuws?

Postbode – Ja maar... de Nederlandse Loterij...

Bert – Laat eens zien... *(Hij pakt de brief uit de hand van de postbode.)* Verrek, ja. Nederlandse Loterij.

Postbode – Deed ze mee met de Lotto?

Bert – Geen idee. Ik kwam haar wel eens tegen. Ze had zo'n klein hondje...

Postbode – En wat is daarmee gebeurd?

Bert – Zij is dood, zeg ik toch!

Postbode – Het hondje ook?

Bert – Niet de hond, zij!

Postbode – En wat is er dan met die hond gebeurd?

Bert – Weet ik veel...

Postbode – Zielig hoor, zo'n hond die ineens helemaal alleen op de wereld staat. Ik begrijp mensen niet die een dier nemen en het dan zomaar achterlaten. Een dier nemen is een verantwoordelijkheid. Daar denken mensen niet over na...

Bert – Denk je dat ze de jackpot gewonnen kan hebben?

Postbode – Als dat zo is, moet ze niet te lang wachten met zich melden. Er is een uiterste datum. Als je je prijs niet op tijd ophaalt, ben je hem kwijt en gaat het geld terug in de pot...

Bert – Dat zou wel heel zuur zijn...

Postbode – Dus wat doen we?

Bert – We?

Postbode – Zoals jij zegt: zonde van het geld...

Bert – Goed. Ik teken wel.

Postbode – Scheelt mij weer een rit.

Bert tekent het ontvangstbewijs dat de postbode hem voorhoudt, scheurt de envelop nerveus open en leest.

Postbode – En?

Bert – Het is een ontslagbrief...

Postbode – Geen cheque?

Bert *(lezend)* – Ze werkte bij de Nederlandse Loterij. Tijdelijk contract. Gewoon een mededeling dat haar contract afloopt.

Postbode – Shit... Ze wint dus niet alleen niks in de Lotto, ze is ook nog haar baan kwijt.

Bert – Ja...

Postbode – Dat is pech. En probeer tegenwoordig maar eens een nieuwe baan te vinden...

Bert – Zeker als je dood bent.

Postbode – En natuurlijk winnen mensen zoals wij nooit. Terwijl wij het geld juist goed zouden kunnen gebruiken.

Bert – Precies.

Postbode – Ik las gisteren nog over iemand die zestig miljoen wint en gewoon exact hetzelfde blijft leven. Ik zeg je: sommige mensen verdienen het gewoon niet om te winnen!

Bert – Absoluut.

Postbode – Goed, ik moet verder met mijn ronde.

Hij wil vertrekken. Bert zwaait met de brief.

Bert – En wat moet ik hiermee?

Postbode – Dat moet jij weten. Als ik mijn handtekening maar heb...

De postbode vertrekt. Bert bekijkt de brief nog eens, haalt zijn schouders op en legt hem weg. Ton komt binnen met een tas, diep in gedachten.

Ton – Goedemorgen. Een koffie...

Bert schenkt koffie in en pakt een fles van een plank achter zich.

Bert – Een oude jenever erbij?

Ton (verbaasd) – Waarbij?

Bert – Bij uw koffie...

Ton – Eh... nee, dank u. Ik moet over een kwartier lesgeven...

Bert houdt verleidelijk de fles omhoog.

Bert – Ach kom... Ze laten u echt niet blazen voor u het lokaal in mag.

Ton – Nou vooruit dan...

Terwijl Bert een oude jenever inschenkt en zichzelf ook bedient, werpt Ton een blik in de Volkskrant die hij uit zijn tas haalt.

Ton (lezend) – Met gevaar voor eigen leven redt jonge asielzoeker een lid van de Eerste Kamer uit zee bij Scheveningen...

Bert – En straks krijgt-ie daar nog een lintje voor ook...

Bert zet een oude jenever voor Ton neer en heft zelf zijn glas.

Ton – Vindt u niet dat hij dat verdient?

Bert – Als hij een kind had gered, vooruit. Maar een Eerste Kamerlid? Waar heb je die eigenlijk voor?

Ton – Eerlijk gezegd weet ik dat ook niet.

Bert – Ik ben voor afschaffing van de Eerste Kamer.

Ton – Misschien hebt u gelijk. Maar je kunt ze moeilijk allemaal verdrinken...

Bert – Dat zeg ik ook niet. Alleen hoeft je ze niet per se uit het water te vissen als ze er zelf in vallen. Water gebruik ik alleen om mijn jeneverglas om te spoelen.

Bert slaat zijn oude jenever achterover.

Bert (*genietend*) – Ah...

Maar zijn tevreden glimlach verstijft meteen.

Bert – Die oude jenever smaakt raar... Vindt u niet?

Ton neemt een slok en trekt een gezicht.

Ton – Je proeft de jenever nog wel...

Bert zet de fles terug, weegt hem in zijn hand en bekijkt het peil.

Bert – Dat kan niet! Gisteren zat die fles bijna vol. Dat heb ik echt niet allemaal opgedronken!

Hij zet met potlood een streepje op het etiket. Annie, die klaar is met dweilen, verdwijnt richting keuken. Ton wil zijn glas leegdrinken, maar verslikt zich wanneer Monique, in het zwart, binnenkomt met haar dochter Lotte. Ton en Lotte wisselen een ongemakkelijke blik. Ton verschuilt zich achter de Volkskrant terwijl moeder en dochter gaan zitten.

Monique (*rondkijkend*) – Wat een smerig hok, hè?

Lotte – Volks...

Monique – Ja. Smerig dus.

Lotte – Het is het enige café tegenover het kerkhof. Dat trekt natuurlijk minder volk dan een middelbare school...

Monique kijkt naar Bert, die hun bestelling komt opnemen.

Monique – Volgens mij loopt het verkeer hier vooral de andere kant op... Ze zien er 's morgens vroeg al behoorlijk aangeschoten uit.

Bert – Dames. Wat mag het zijn?

Monique – Een thee met... (*Ze bedenkt zich met een vies gezicht.*) Gewoon thee.

Lotte – Een citroenlimonade.

Bert loopt weg. Monique kijkt naar het bord boven de bar.

Monique – Café De Sport... Wat een naam. Ik vraag me af welke sport ze hier beoefenen. Ze hebben niet eens een tafelvoetbaltafel.

Lotte haalt een sigaret tevoorschijn en wil hem aansteken.

Monique – Je gaat toch niet roken?

Lotte – Waarom niet? Toen jij zwanger was van mij, rookte je twee pakjes per dag. Ze zeggen dat dat de beste manier is om domme kinderen te krijgen...

Monique – Ja, maar toen wisten we dat allemaal nog niet... Waarom zei je trouwens: "toen jij zwanger was"?

Bert, die de drankjes brengt, onderbreekt het gesprek.

Bert – Als u wilt roken, moet u naar buiten.

Lotte steekt haar sigaret zuchtend weer weg. Bert loopt weg.

Monique – Dus het was uiteindelijk toch geen blindedarmonsteking...

Lotte – Blindedarmonsteking! Op je vijfenzeventigste! Levercirrose verwarren met een kinderziekte... Die arts was niet bepaald een diagnostisch wonder.

Monique – Het was een arts-assistent. Die hebben het ook niet makkelijk. Maar goed, het was toch ongeneeslijk. Gek, ik kan nog steeds niet bevatten dat je opa dood is.

Lotte – Voordat hij mijn opa was, was hij toch ook een beetje jouw vader?

Monique – Ja... Ik heb altijd moeite gehad om met hem te praten.

Lotte – Dat gaat nu niet meer verbeteren.

Monique – Een vriendin van me heeft vijftien jaar therapie gevolgd om weer met haar vader te kunnen praten. Vijftien jaar, kun je nagaan.

Lotte – En?

Monique – Na vijftien jaar was haar vader dood.

Zonder dat haar moeder het merkt, wisselt Lotte een paar ongemakkelijke blikken met Ton.

Lotte – En oma?

Monique – Die wist niet eens meer dat ze getrouwd was. Dan ga ik haar nu toch niet vertellen dat ze weduwe is... (*Zucht.*) Vrolijk is het allemaal niet.

Lotte – Begrafenissen zijn zelden vrolijk.

Bert heeft zich weer in zijn krant verdiept.

Bert (lezend) – Zelfdoding is de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren... Tja, op je zestiende sterf je nu eenmaal zelden van ouderdom.

Lotte – Wist je dat opa zijn uitvaart vooraf had geregeld?

Monique – Nee.

Lotte – Apart toch? Ik moet er niet aan denken dat ik nu al zou kiezen tussen eiken en grenen, gouden of zilveren handvatten, roze of appeltjesgroene bekleding...

Monique – Aan de andere kant is het wel praktisch. Dan hoef je zelf nergens meer naar om te kijken.

Lotte (*ironisch*) – En hoef je ook niks te betalen...

Monique haalt een spiegel uit haar tas en bekijkt zichzelf.

Monique – O, verschrikkelijk! Als ik mezelf zo op straat tegenkwam, zou ik mezelf niet eens herkennen. Ik ga even wat make-up bijwerken, anders denken ze straks dat ik begraven moet worden.

Op weg naar het toilet stuit Monique op Ton, die juist probeert onzichtbaar te worden achter een boek van Kant. Na een korte aarzeling spreekt ze hem stralend aan.

Monique – Ton? Monique! Weet je nog? We zaten vroeger... bij elkaar op school.

Ton (*doet enthousiast*) – Monique! Natuurlijk...

Monique – En, wat doe jij tegenwoordig?

Ton – Nou... ik zit nog steeds op school.

Monique – Als leraar?

Ton – Eerst leerling, toen surveillant, nu docent. Dat was de enige manier om te voorkomen dat ze me eruit zouden zetten. En jij?

Monique – Ik... ben getrouwd geweest. En daarna gescheiden.

Bert (*wijs*) – Soms kun je beter goed scheiden dan slecht getrouwd blijven.

Monique werpt hem een vernietigende blik toe.

Monique (*geamuseerd, tegen Ton*) – Schrijf je nog steeds toneelstukken?

Lotte kijkt verrast.

Ton – Nee... (*Bij haar teleurgestelde gezicht corrigeert hij zichzelf.*) Tegenwoordig schrijf ik vooral romans.

Monique – Schrijver? Geweldig! Dan moet je een boek voor me signeren.

Ton (*ongemakkelijk*) – Ja, nou ja...

Monique – En verder? Getrouwd? Kinderen?

Ton – Eh... nee. Nog altijd vrijgezel.

Monique – Grappig, mijn dochter is nu bijna even oud als jouw leerlingen. Daar word je ook niet jonger van. (*Ze wijst naar Lotte.*) Kijk, daar zit ze!

Ton wisselt een ongemakkelijke blik met Lotte.

Ton – Lotte...? Wat toevallig. Ze zit bij mij in de klas. Ik wist niet dat ze jouw dochter was.

Monique – Ze heeft de achternaam van haar vader. Dat is zo ongeveer het enige wat hij haar heeft nagelaten toen hij vertrok. Jij geeft haar gym toch? Ze heeft het voortdurend over je.

Ton – Nee... filosofie.

Monique – O ja, natuurlijk! Je hebt inderdaad meer het postuur van een filosofiedocent. Zeg, het klikt niet echt tussen mijn dochter en Kant, hè? Denk je dat ze dit jaar eindelijk haar vwo-eindexamen haalt? Het is al de derde keer. Misschien is er ooit iets misgegaan met haar studiekeuze. Ze is altijd nogal praktisch ingesteld geweest. En laten we eerlijk zijn: met filosofie kom je nergens.

Ton – Nee...

Monique – Als het dit jaar weer niet lukt, stuur ik haar naar zo'n particuliere businessschool. Zo eentje waar je ook zonder diploma binnenkomt, snap je? Ik heb er al een gevonden. Kost een vermogen, maar kwaliteit heeft nu eenmaal zijn prijs. En eerlijk gezegd, zo'n vwo-diploma is leuk, maar als ze daarna op de universiteit tussen jan en alleman terechtkomt... Tegenwoordig studeert iedereen. Er is helemaal geen selectie meer!

Lotte (*geïrriteerd*) – Mam!

Monique – Ach ja... als alleenstaande vrouw een kind opvoeden is niet elke dag een pretje, geloof me. Weet je wat Freud over opvoeden zei? "Doe wat je wilt, je doet het toch verkeerd." Goed, neem me niet kwalijk, ik heb nog een begrafenis lopen.

Monique gaat verder naar het toilet.

Lotte – Ik wist niet dat u mijn moeder kende.

Ton – Ik ook niet.

Lotte – We moeten elkaar vanavond echt spreken. Bij u thuis?

Ton – Luister, Lotte, we kunnen hier beter mee stoppen. Dit loopt op een miskraam... ik bedoel, op een dood spoor.

Lotte – Een dood spoor?

Ton – Over een week doe je eindexamen. Volgend jaar ga je studeren. En ik blijf weer zitten in zes vwo, zoals ieder jaar.

Lotte – Mijn eindexamen? Ik ben al twee keer expres gezakt om bij jou in de klas te blijven. Maar dit jaar zou het je zeker goed uitkomen als ik slaag. Dan heb je in september weer een ander aan wie je privéles kunt geven.

Ton gebaart vriendelijk dat ze zachter moet praten.

Ton – Ik zou je vader kunnen zijn!

Lotte (*dreigend*) – Precies. Ik zou aangifte kunnen doen wegens misbruik van een minderjarige.

Ton – Je bent eenentwintig.

Lotte – Goed. Dan wegens seksuele intimidatie.

Ton (*doet onverschillig*) – Doe wat je niet laten kunt. Misschien bewijs je me zelfs een dienst als ze me uit het onderwijs zetten.

Lotte (*staat op, minachtend*) – Zielig figuur.

Monique komt terug van het toilet.

Monique (*flirterig, tegen Ton*) – Kom binnenkort eens eten. Gewoon twee vrijgezellen onder elkaar... (*Zacht in zijn oor.*) Wie weet krijgen we het oude vuurtje weer aan.

Ton glimlacht ongemakkelijk.

Monique – Kom je, Lotte? (*Tegen Ton.*) Je moet haar trouwens niet te hard aanpakken.

Monique en Lotte vertrekken. Ton blijft opgelucht maar niet erg trots achter. Bert heeft geen woord gemist, maar doet alsof hij niets heeft gehoord.

Ton – Risico van het vak... Eh... u houdt dit toch voor u? Hier kan ik mijn baan mee kwijtraken.

Bert (*plechtig*) – Een café is net een biechtstoel. Je hoort alles, maar er komt niets naar buiten.

Plotseling komt Lotte nog even terug en drukt Ton iets in de hand.

Lotte – Hier. Het eerste examen van mijn leven waarvoor ik geslaagd ben. En deze keer echt dankzij jou. Hou het diploma maar als aandenken.

Ze vertrekt. Ton bekijkt het voorwerp ongelovig. Het is een zwangerschapstest.

Bert – Twee streepjes betekent een tweeling, toch?

Ton vlucht in paniek weg. Bert zucht en buigt zich weer over zijn kruiswoordpuzzel. Annie komt uit de keuken met een tijdschrift. Terwijl Bert niet oplet, schenkt ze zichzelf een oude jenever in, slaat die achterover en vult de fles met mineraalwater via een trechter. Als Bert zich wantrouwig omdraait, heeft ze alles alweer opgeborgen. Ze slaat De Jager open en kijkt zo onschuldig mogelijk.

Bert – Leest u tegenwoordig De Jager?

Annie – Nee! Voor de advertenties... (*Bert kijkt verbaasd.*) De contactadvertenties!

Bert – En?

Annie – Ach, met mannen is het net als met auto's. Je moet verschillende modellen uitproberen.

Bert – En hebt u het model van uw dromen al gevonden?

Annie – Nog niet. Op mijn leeftijd moet ik me helaas beperken tot de tweedehandsmarkt.

Een mobiele telefoon gaat over.

Annie – Dat zal de mijne zijn. Met kerst voor mezelf gekocht. Je moet toch met je tijd meegaan.

Ze neemt onhandig op; ze is duidelijk niet gewend aan het apparaat.

Annie (*geïrriteerd*) – Verdorie, hoe werkte dit ook alweer...

Bert kijkt haar verbijsterd aan.

Annie (*overdreven vriendelijk*) – Hallo, ja! Met mij... Goedemiddag... Ja, begin veertig, klopt.

Ze merkt dat Bert meeluistert.

Annie – Nou ja, dichterbij de veertig dan bij de vijftig... Ja, ik zag uw advertentie toevallig in De Jager en... Nee, ik jaag zelf niet. Ik zal het wel bij de kapper hebben gelezen... Nee, mijn kapper jaagt ook niet, hoezo? Gescheiden, inderdaad. En u...? (*Ze verstijft.*) O... waaraan is zij overleden? (*Lacht.*) Als ik dat mag vragen natuurlijk... Ach wat erg. Wat moet ze geleden hebben. Ik vind dat je ze in zo'n geval eigenlijk uit hun lijden moet verlossen... (*Bert kijkt haar ontzet aan.*) Ja, dat zal een leegte hebben achtergelaten... Nee, ik heb geen huisdieren. Alleen een zoon van zeventien. (*Lacht.*) Maar die maakt ook een hoop rommel, hoor! Houdt u van kinderen? Nee, voor nieuwe kinderen is het bij ons waarschijnlijk wat laat, hè? Op onze leeftijd zou dat vast niet helemaal normaal meer zijn... Luister, ik ben hier niet alleen. Café De Sport, goed? Nee, niet tegenover het voetbalveld, tegenover het kerkhof. Precies. (*Liefjes.*) Tot straks.

Annie hangt op en legt haar telefoon op de bar. Bert controleert bedenkelijk het potloodstreepje op de fles oude jenever.

Annie – Hebt u Marcel nog gezien?

Bert – Al drie dagen niet. Normaal komt hij altijd zijn Lotto invullen. Zal wel ziek zijn.

Annie – Hij speelt al jaren dezelfde zes getallen. Zijn verjaardag, trouwdag, huisnummer... dat soort bijgeloof. Het zou wat zijn als ze juist nu vallen.

Bert heeft zich weer in De Telegraaf verdiept. Hij slaat een pagina om en schrikt op.

Bert – Zeg, over de Lotto gesproken... hebt u dit gezien?

Annie – Wat?

Bert – De jackpot! Het winnende lot is hier verkocht!

Annie – Meen je dat?

Bert (*wijst naar de krant*) – Kijk! Ruim een miljoen!

Annie – Gulden?

Bert – Euro! Weet u wat je allemaal kunt doen met ruim een miljoen euro? (*Annie heeft zichtbaar moeite zich dat voor te stellen.*) Het moet iemand zijn die we kennen.

Annie – Misschien is hij vrijgezel...

Bert – Wie weet. Sommige winnaars willen anoniem blijven.

Bert schenkt zichzelf een oude jenever in.

Annie – Net als alcoholisten dus.

Bert slaat het glas achterover en trekt dan een pijnlijk gezicht terwijl hij zijn buik vasthoudt.

Bert – Ik weet niet wat ik heb. Ik heb de laatste tijd steeds last van mijn maag.

Annie – Stress. Als u straks met pensioen bent, hebt u nergens meer last van.

Bert – Zeker. En als ik dood ben, helemaal nergens meer.

Hij zet opnieuw een potloodstreepje op het etiket.

Annie – Goed, ik ga even naar de Jumbo.

Ze vertrekt. De mobiele telefoon die ze op de bar heeft laten liggen, begint te rinkelen.

Bert – Ze heeft dat ding laten liggen. Verdomme... (*Na wat geklungel krijgt hij de oproep aangenomen.*) Hallo? Nee, niet Annie, met Bert! Wie zegt u? Jesús? Welke advertentie? O, De Jager... Nee, wacht even, ik zal het uitleggen! Die telefoon is niet van mij... Hij heeft opgehangen, die idioot! (*Hij legt de telefoon neer.*) Jesús... Het zullen toch niet de Jehova's zijn geweest?

Twee begrafenisondernemers komen binnen, in zwarte pakken en met donkere zonnebrillen.

Bert – Kijk, de Blues Brothers. Hoe gaat het met de handel?

Martien – De tradities verdwijnen. Mensen komen tegenwoordig zelfs te laat op hun eigen begrafenis. We drinken snel iets... (*Hij kijkt door het raam.*) Maar ik moet mijn rouwauto wel in de gaten houden.

Sjef – Straks stelen ze hem nog, met de lading en al. Je hoort de gekste dingen. Heb je dat verhaal gehoord van die Belgen die smokkelwaar in een rouwwagen over de grens brachten?

Bert – Met al die waarschuwingen op sigarettenpakjes verbaast me niks meer. Straks zien tabaksbusjes er vanzelf uit als rouwauto's. (*Pauze.*) Wat mag het zijn? (*Spottend.*) Een dood biertje?

Martien – Zoals altijd. (*Met nadruk.*) Never change a winning team, hè.

Bert kijkt zuur maar schenkt in.

Martien (*plagerig*) – Heb je gisteren voetbal gekeken?

Bert – Ja, ja, hou maar op. (*Koppig.*) Die tweede van PSV telde niet.

Martien (*verontwaardigd*) – Hoezo telde die niet?

Bert – Buitenspel.

Martien (*verslikt zich*) – Buitenspel?

Annie komt terug met een grote Jumbo-tas en wordt meteen in het gesprek getrokken.

Bert – Die tweede was toch buitenspel?

Annie – Sinds scheidsrechters reclame voor gokbedrijven maken weet je het nooit meer. (*De mannen begrijpen haar niet.*) Wat stond er gisteren op het bord langs het veld?

Ze wijst op haar boodschappentas, alsof die iets bewijst.

Martien – Jumbo? En dan?

Annie – Wat leg je op tafel als je in een casino speelt?

Bert (*plotseling verlicht*) – Fiches!

Hij duikt naar zijn kruiswoordpuzzel. De anderen kijken hem verbijsterd aan.

Sjef – Dat zijn maar zes letters.

Annie (*zelfgenoegzaam*) – Tja...

Ze verdwijnt met haar boodschappen naar de keuken.

Bert (*telt op zijn vingers*) – Zes... en het begint nog steeds niet met een t.

Martien zoekt een manier om Berts aandacht te vestigen op zijn lege glas.

Martien – Mooie sokken trouwens. Hebben ze die ook voor mannen?

Bert haalt zijn schouders op en schenkt de mannen nog een ronde in. Terwijl hij Sjef inschenkt, gebaart die dat het genoeg is, hoewel zijn glas al overloopt.

Sjef – Ho, ho, ho... Niet overdrijven. Er vallen al genoeg doden in het verkeer.

Martien – Onze klanten kan weinig meer overkomen. (*Hij neemt een slok.*) Hoewel... Vorige maand hebben we mevrouw Van Wijnen gecremeerd.

Bert – Wie?

Martien – Mevrouw Van Wijnen! Haar man had vroeger die winkel met feestartikelen en fopspullen. Hartstilstand.

Bert – O ja...

Martien – Haar man is trouwens niet lang weduwnaar gebleven.

Bert – Al hertrouwd?

Martien – Weet je dat ook al niet? Alvleesklierkanker. Twee weken later was hij er ook niet meer. En hij was nog jonger dan jij.

Bert – Het leven is niet eerlijk.

Sjef (*zucht filosofisch*) – Tja. Zo gaat dat.

Martien – Maar goed. De familie had vergeten te zeggen dat mevrouw Van Wijnen een pacemaker had. Midden in de crematie: boem! De lithiumbatterij ontploft door de hitte. De ovendeur vloog tegen de muur.

Sjef – Gelukkig stond er niemand voor.

Martien – Je had de familie moeten zien. En mevrouw Van Wijnen zelf natuurlijk. Maar er waren geen gewonden, dat is het belangrijkste. Wel flink wat schade. Gelukkig zijn we verzekerd.

Sjef – Zo'n oven kost meer dan een pizzabakoven.

Bert – Gevaarlijk beroep, dat van jullie. (*Pauze.*) Gek trouwens dat Marcel er nog niet is. Vandaag vult hij altijd zijn Lottoformulier in.

Martien – Marcel? Die staat recht tegenover je geparkeerd. In een hele nette wagen.

Bert (*opgewonden*) – Heeft hij de jackpot gewonnen?

Martien – Zo kun je het noemen. Hij is dood. Hij ligt in onze rouwauto.

Bert – Echt waar?

Sjef – Levercirrose.

Bert – Dat komt aan... Arme Marcel. Drie dagen geleden stond hij hier nog. Heeft zoals altijd zijn Lotto ingevuld. En dan te bedenken dat hij gewonnen kan hebben. (*Trots.*) Ik heb het winnende biljet verkocht!

Annie komt weer uit de keuken.

Annie – Hé... misschien is hij het wel.

Bert – Wie wat?

Annie – De winnaar! Hij heeft zich nog niet gemeld. En hij had daar een verdomd goede reden voor.

Bert – Dat is makkelijk te controleren. Hij speelde altijd dezelfde zes getallen. (*Hij zoekt de Lotto-uitslag in de krant.*) Twaalf, vijf, negentien, zevenendertig, negenendertig, zestien... Maar welke zes speelde Marcel nou altijd?

De anderen halen hun schouders op.

Annie – Dat zou pas geluk bij een ongeluk zijn.

Martien – Ik sta toch liever hier dan dat ik zijn geluk heb.

Bert – Zijn erfgenamen zouden er anders blij mee zijn. Veel meer laat Marcel waarschijnlijk niet na.

Annie – Behalve lege flessen...

Sjef – Wat zou jij doen, Bert, als je de Lotto won?

Bert – Ik zou jullie een rondje geven. Maar ik speel niet.

Annie – Als ik de jackpot won, zou ik een reis naar de ruimte boeken. *(De anderen kijken haar verbijsterd aan.)* Hebben jullie dat niet gelezen? Miljardairs kunnen tegenwoordig gewoon met een raket de ruimte in.

Sjef – Dat doet me denken aan wat mijn vader altijd zei: "Als ze alle idioten de ruimte in schieten, blijf jij rondjes draaien."

Martien – Kom, schenk ons wat in om dat te vieren.

Bert – Om wát te vieren?

Martien gebaart dat het niet uitmaakt. Bert schenkt hem in. Mien komt binnen met een hoofddoek om. Ze speelt een doofstomme vrouw die kleine beeldjes verkoopt. Ze zet haar collectie op de bar. De anderen weten niet goed hoe ze moeten reageren. Mien legt een briefje neer. Annie buigt zich erover.

Bert – Wat staat er?

Annie – Bij zes stuks is de zevende gratis...

Martien *(bekijkt de beeldjes)* – Wat zijn het eigenlijk?

Sjef – Zijn het niet de zeven dwergen?

Annie – Het zijn er maar vijf!

Bert – En wel erg klein voor dwergen. Je moet elke week je gras maaien, anders vind je ze nooit meer terug.

Sjef *(meelevend)* – Als we er nou ieder twee nemen...

Bert – Wat moet ik in hemelsnaam met twee dwergen?

Annie – Bovendien zijn het er maar vijf.

Bert *(hard)* – Nee, dank u! We hebben al genoeg!

Annie – Je hoeft niet zo te schreeuwen, ze is doof.

Mien pakt haar spullen zonder aandringen weer in, duidelijk beledigd.

Bert – Ik schreeuw niet. Ik articuleer, zodat ze kan liplezen.

Mien loopt naar de deur. Vlak voor ze vertrekt draait ze zich om.

Mien – Stelletje dwergen!

Ze vertrekt. De anderen kijken elkaar verbluft aan.

Martien – Haar stem heeft ze blijkbaar teruggevonden.

Bert – En wij hadden bijna medelijden met haar.

Annie *(dromerig)* – Dat doet me denken aan een verhaal...

Bert – Sneeuwvitje?

Annie – Nee, een boek dat ik net heb gelezen.

Ze haalt een bouquetachtig liefdesromannetje tevoorschijn en legt het op de bar.

Annie – Het heet Een vrouw blijft een vrouw. Het speelt in Florida. Een jonge Amerikaanse miljardairsdochter die doof en stom is, wordt verliefd op een Nederlandse seminarist die op missie is in Miami. Ze zit ermee omdat ze hem niet kan vertellen dat ze van hem houdt.

Bert – Omdat hij seminarist is?

Annie – Ja... en vooral omdat ze niet kan praten. Hij is ook verliefd op haar, maar weet niet hoe hij dat duidelijk moet maken.

Sjef – Verlegen jongen.

Annie – Ja. En zij is ook nog doof.

Bert – Kan ze dan niet liplezen?

Annie – Jawel. Alleen praat hij alleen Nederlands en zij begrijpt alleen Engels, want ze is Amerikaanse.

Martien (*een beetje de draad kwijt*) – O ja... logisch.

Annie – Stiekem leert hij gebarentaal.

Bert – En Engels.

Annie – Op Valentijnsdag neemt hij haar mee uit eten en verklaart hij haar de liefde.

Martien (*gegrepen*) – En toen?

Annie – Door de emotie krijgt ze spontaan haar gehoor én haar stem terug.

Sjef – Haar gehoor ook?

Bert – Dan had hij al die gebarentaal dus voor niets geleerd.

Annie – Nee! Want samen beginnen ze daarna een school voor doven en slechthorenden.

Sjef (*bezorgd*) – Maar ze trouwen toch wel?

Annie – Natuurlijk.

Bert – Ik dacht dat hij seminarist was.

Annie – Aan het eind wordt hij protestant, zodat hij met haar kan trouwen.

Een stilte waarin iedereen de diepe symboliek van dit verhaal probeert te verwerken.

Annie – Goed, ik moet weer eens koken.

Bert – Ja, doe dat vooral.

Annie verdwijnt. De begrafenisondernemers drinken zwijgend verder. Bert verdiept zich opnieuw in De Telegraaf.

Bert (*lezend*) – Meeroken is ook dodelijk... Nou, dan kun je net zo goed zelf roken.

Martien – Over dooien gesproken. Weet je wat mijn dochter vanmorgen vroeg, toen ik haar met de rouwauto naar de basisschool bracht?

Bert – Breng jij je dochter met een rouwauto naar school?

Martien – Het is een auto van de zaak. Of ik nou met de rouwauto kom of met een bezorgbus van Picnic... (*Geïrriteerd.*) Goed, wil je weten wat ze vroeg?

Bert – Nee.

Martien – Waar je naartoe gaat als je dood bent.

Bert – En wat zei jij?

Martien – Wat denk je?

Bert – Geen idee.

Martien – Precies. Dat zei ik ook.

Bert – En toen?

Martien – Toen zei zij: "Maar papa, als je dood bent ga je naar het kerkhof!"

Bert – Logisch dat ze verbaasd was dat jij dat met jouw beroep nog niet wist.

Sjef – Waar je naartoe gaat als je dood bent... We weten niet eens waar we naartoe gaan zolang we leven. Schenk nog een wit wijntje in, dan spoelt het bier wat beter weg.

Bert schenkt bij en giet de laatste druppels uit de fles in Martiens glas.

Bert – Wie de laatste druppel krijgt, trouwt binnen het jaar... Ik haal beneden wel een nieuwe doos. Met wat jullie wegwerken.

Sjef (*kijkt in De Telegraaf*) – Bruid op trouwdag misbruikt door stiefvader, springt voor de trein die haar naar haar huwelijksreis moest brengen en veroorzaakt grote ontsporing...

Martien – Kijk, de zaken trekken weer aan.

Bert gaat via het luik achter de bar naar de kelder. Annie komt terug en veegt met een doek over de bar.

Martien (*tegen Annie*) – En hoe gaat het met je zoon?

Annie – Goed. Drie maanden stage via zijn businessopleiding.

Martien – O ja? Waar?

Annie – Bij Burger King. In Los Angeles.

Martien – Los Angeles! Wat doet hij daar, marketing?

Annie – Nee, verkoop. De Amerikaanse filosofie is dat je in het bedrijfsleven onderaan moet beginnen.

Martien – Bij Burger King?

Annie – In Los Angeles! Daar nemen ze echt niet iedereen aan. Hamburgers verkopen aan Amerikanen, daar moet je wat voor kunnen.

Annie krijgt geen gelegenheid verder te praten.

Bert – Jezus Christus!

Bert komt weer omhoog.

Bert – Er staat een meter water in mijn kelder!

Sjef (*geschokt*) – Water...!

Bert – Ik moet de hoofdkraan dichtdraaien.

Hij gaat de kraan dichtzetten.

Annie – Maar hoe moet ik dan afwassen?

Bert – In elk geval kunnen jullie naar dat witte wijntje fluiten.

Sjef – Als er maar alcohol in zit. Doe mij dan maar een bokje... in een groot glas.

Bert kijkt Martien vragend aan.

Martien – Voor mij hetzelfde.

Bert – Ik neem er zelf ook eentje. Kan ik wel gebruiken. (*Hij schenkt zuchtend in.*) Er moet een leiding zijn gesprongen. Een complete zondvloed daar beneden. Alleen de lege flessen drijven nog.

Sjef – Jammer dat het niet de volle zijn.

Annie – Waarom bewaart u al die lege flessen trouwens? Er zit allang geen statiegeld meer op.

Sjef – Toen ik klein was brachten we ze naar de winkel voor wat zakgeld. Daar kochten we sigaretten van. De oude winkelvrouw stapelde ze achter op haar plaats. Haar muur grensde aan onze tuin, dus haalden wij die flessen met een laddertje terug en verkochten ze opnieuw aan haar. Ze was hartstikke aardig, maar we konden het niet laten haar te pesten. Iedereen zegt dat kinderen engeltjes zijn. Niks van waar. Er is niks gemeners dan een kind.

Annie – Goed, maar hoe moet ik nu koken zonder water?

Bert – Rustig maar, ik bel een loodgieter.

Bert zoekt in een oud telefoonboek. Martien pakt De Telegraaf.

Bert (*lezend*) – García, Fernández, Rodríguez... Keus genoeg in elk geval.

Sjef (*lezend*) – Nederlanders hebben gemiddeld eens in de drie dagen seks... Niet normaal.

Bert (*toetst een nummer*) – Even kijken... 016...

Annie – Nou? Wanneer komt die loodgieter?

Bert – Geen idee. Hij neemt niet op.

Annie – Dan ga ik ondertussen wel even naar de bakker.

Sjef – Wisten jullie dat Nederlanders eens in de drie dagen seks hebben?

Annie (*ironisch*) – En Nederlandse vrouwen?

Sjef (*kijkt in de krant*) – Dat staat er niet bij.

Bert – Verdomme. Ik probeer zijn mobiel wel.

Annie – Eens in de drie dagen. In hun dromen misschien.

Annie vertrekt naar de bakker.

Bert (*toetst*) – 06...

Sjef – Het is een gemiddelde.

Bert – Gezien hoe lang het bij jou geleden is, moeten de anderen flink doorwerken om dat gemiddelde te halen. (*Er wordt eindelijk opgenomen.*) Zo, eindelijk. Hallo! Ik versta u slecht... U zit in de auto? Nou, vijf minuten hebt u toch wel? Het gaat om een lek in een kelder. Ja, Café De Sport. Nee, niet tegenover het voetbalveld, tegenover het kerkhof. Ziet u het? Nee, ertegenover! (*Harder.*) Ertegenóver! Hallo? Hallo?

Op dat moment horen we piepende banden en een enorme klap. De begrafenisondernemers kijken naar buiten.

Martien – Jezus Christus!

Bert (*hangt op*) – Verdomme, verbinding weg.

Sjef – Ik heb nog nooit een doods-kist zien vliegen.

De begrafenisondernemers rennen naar buiten. Bert kijkt door het raam.

Bert – Poeh... Hij heeft je rouwauto vol geraakt. Arme Marcel. Gelukkig was hij al dood.

Jesús komt binnen in werkkleding, met Mien aan de arm. Ze draagt haar hoofddoek niet meer en Bert herkent haar niet.

Mien – Kon u niet uitkijken?

Jesús – U sprong voor mijn auto! (*Tegen Bert.*) U bent getuige. Ze stak over als een bezetene.

Bert doet alsof hij niets heeft gezien en er niets mee te maken wil hebben.

Mien – Hij rijdt me bijna dood en noemt me ook nog gek!

Bert – Laat haar vijf minuten zitten.

Jesús – Kunt u haar misschien iets sterks geven?

Bert doet wat hem gevraagd wordt en brengt Mien een klein glas oude jenever. Ze slaat het in één keer achterover.

Mien – Dat is water!

Bert begrijpt de boodschap, vult het glas opnieuw en geeft het terug. Ze drinkt het leeg en houdt het meteen weer op.

Mien – Ik voel me nog steeds een beetje slapjes...

Bert weigert.

Bert – Nee, nu is het genoeg.

Jesús – Ze mankeert niks. Ik heb haar niet eens geraakt. Mijn bus daarentegen...

Mien – Ik ben bijna dood en hij maakt zich druk om zijn hoop schroot.

Jesús – Die hoop schroot was vijf minuten geleden nog een splinternieuwe bestelbus. *(Tegen Bert.)* En het schadeformulier wordt ook een probleem. Weet u waar die begrafenis mannen zijn?

Bert richt zijn aandacht weer op de oude vrouw.

Bert – Nou oma, hoe gaat het?

Mien *(beledigd)* – Ik heet geen oma.

Bert – We moeten iemand van de familie bellen om haar op te halen. *(Tegen Mien.)* Zullen we uw kinderen bellen?

Mien *(kijkt hem aan)* – Kinderen? Ik weet niet eens zeker of ik die heb.

Bert – Dat weet u niet?

Mien – Als ik ze gehad heb, weet ik niet meer waar ik ze gelaten heb.

Bert – Hoe heet u eigenlijk?

Mien – Wat gaat u dat aan? Bent u van de politie?

Bert – Bent u getrouwd?

Mien – Natuurlijk. Ik was juist op weg naar mijn man op het kerkhof toen die wegpiraat me omverreed.

Bert – En waar is uw man dan?

Mien – Dood natuurlijk!

Bert – Door het ongeluk?

Mien – Nee, niet door het ongeluk!

Jesús – Als ze niks mankeert, ga ik maar eens.

Bert – Ho even. U hebt haar hier binnengebracht nadat u haar bijna had aangereden. U kunt haar niet zomaar hier achterlaten. Of u neemt haar mee. Ik heb al een kelder vol water. Dit is het Leger des Heils niet.

Jesús – Goed, maar wat doen we dan?

Bert (*tegen Mien*) – Wat staat er op het graf van uw man?

Mien – Eh... "Rust in vrede", denk ik.

Bert – Nee, zijn naam! (*Mien haalt haar schouders op.*) Het zal de schrik wel zijn. Even wachten, dan komt het vast terug. (*Tegen Mien.*) Denk goed na. Met welke letter begint uw achternaam?

Mien – De uwe begint zeker met een l en eindigt op lul.

Bert – Ze begint me op mijn zenuwen te werken.

Jesús – Ze lijkt een beetje... gedesoriënteerd. Misschien is ze uit een instelling weggelopen.

Mien trekt een krankzinnig gezicht. De twee mannen kijken haar onthutst aan.

Bert (*tegen Jesús*) – Wat denkt u?

Jesús – Volgens mij is ze eerder aangeschoten.

Bert – Aangeschoten?

Jesús – U hebt haar net twee jenevers gegeven.

Bert – O, dus nu is het mijn schuld! (*Wantrouwig.*) Normaal laat de politie trouwens niet het slachtoffer blazen. Zal ik ze bellen voor het schadeformulier?

Jesús – Dat hoeft misschien niet. Laat haar hier even bijkomen. Ik ga kijken of mijn bus nog start, anders moet ik een berger bellen.

Jesús gaat naar buiten. De begrafenisondernemers komen terug met de doodskist op hun schouders.

Bert – Wat doen jullie nou?

Martien – Arme Marcel. We konden hem toch niet midden op straat in zijn kist laten liggen.

Mien draait zich naar de kist.

Mien (*nieuwsgierig*) – Marcel...?

De mannen zetten de kist op de bar. Martien ziet Annies telefoon liggen.

Martien (*pakt de telefoon, tegen Bert*) – Mag ik even het uitvaartcentrum bellen?

Bert – Ga je gang. Het is Annies mobiel.

Martien toetst een nummer.

Martien – Niemand neemt op. *(Hij legt de telefoon neer.)* Ze zitten zeker al te eten, die gasten.

Sjef – We moeten het ergens oplossen. De kist heeft een flinke opdonder gehad. We moeten hem weer netjes krijgen.

Martien – Dat staat in het contract.

Bert – Hier?

Martien – Dan hoeven we de plechtigheid niet uit te stellen. De familie is bij de bloemist. Hooguit een kwartiertje, om een nieuw deksel te halen. Marcel had het vast niet erg gevonden om nog één keer hier binnen te zijn. Waar kunnen we hem neerzetten zonder dat hij in de weg ligt?

Bert – De kelder staat onder water. Dan blijft eigenlijk alleen de keuken over.

De mannen vatten dit op als een uitnodiging en dragen de kist naar de keuken. Bert kijkt hen verbijsterd na.

Mien – Zou dat mijn man niet kunnen zijn?

De begrafenisondernemers verdwijnen met Bert de keuken in. Mien wil volgen, maar Annies mobiele telefoon gaat over. Ze neemt op.

Mien – Hallo? Of u mij Annie mag noemen? Nou... als u daar blij van wordt. Eh, nee, eerder weduwe. Ik stond net op het punt mijn man te begraven. Hij ligt in de keuken. *(Koket.)* Mijn leeftijd? Laten we zeggen dichterbij de tachtig dan bij de twintig. U hebt toch niks tegen oudere vrouwen? *(Haar glimlach verdwijnt.)* Hij heeft opgehangen, de schoft!

Mien gaat met de telefoon richting keuken. De begrafenisondernemers en Bert komen terug zonder kist en zonder Mien. Monique en Lotte komen gehaast binnen met een rouwkrans met het opschrift "Voor Koning en Vaderland".

Monique – Wat is er met papa gebeurd?

Martien – Hij heeft... een klein verkeersongeluk gehad.

Lotte – Ik dacht dat hij aan levercirrose was overleden.

Martien – Ik zal het uitleggen. U zult zien, alles komt goed.

De begrafenisondernemers nemen Monique mee naar buiten en praten zacht tegen haar. Ton komt binnen op zoek naar Lotte, die haar moeder wil volgen. Hij houdt haar tegen.

Ton – Heb je het al aan je moeder verteld?

Lotte – Ik probeer mijn opa te begraven. Ik weet niet of dit het ideale moment is om mijn moeder te vertellen dat ik zwanger ben van haar ex.

Bert – Tja. De een gaat, de ander komt. De grote kringloop van het leven.

Ton – U had filosoof moeten worden.

Bert – Ach, ik ben al vroeg met school gestopt. Na de kleuterschool. (*Lacht.*) Bij de zandbak vond ik het wel mooi geweest.

Ton draait zich weer naar Lotte.

Ton – Maar... hoe is dit gebeurd?

Lotte – Heb je echt geen enkel idee?

Ton – Sorry, ik...

Ton ziet er totaal verslagen uit. Lotte kijkt hem tegelijk meewarig en geïrriteerd aan.

Lotte – Doe geen moeite. Het was een grap.

Ton – Een grap?

Lotte – De test. Ik heb er inderdaad een gedaan, maar hij was negatief.

Ton haalt de test uit zijn zak en bekijkt hem verward. Bert buigt zich er ook over en bevestigt het.

Bert – Ja, inderdaad... (*Legt Ton uit.*) Kijk, daar zou dan nog een...

Ton maakt hem met een vernietigende blik het zwijgen op.

Lotte – Het wordt tijd dat jij eens volwassen wordt, Ton.

Lotte vertrekt.

Ton – Ik neem nog een oude jenever. (*Bert schenkt in en Ton slaat hem achterover.*) Die oude jenever van u smaakt echt naar water.

Ton loopt naar het toilet en kruist Mien, die samenzweerderig uit de keuken komt. Bert kijkt haar wantrouwig aan.

Mien (*tegen zichzelf*) – Had ik daarnet niet een telefoon in mijn hand?

Jesús komt terug.

Jesús – Zo krijgen we dat schadeformulier nooit ingevuld. Waar zijn die begrafenismannen nu weer? Ik moet nog een cv-ketel plaatsen.

Bert kijkt hem met grote ogen aan.

Bert – Bent u loodgieter?

Jesús – Ja natuurlijk.

Bert – Hoe heet u?

Jesús – Jesús.

Bert – Maar dan bent ú degene op wie ik zat te wachten! (*Hij wijst naar het kelderluik.*) Daar beneden.

Jesús (*niet erg enthousiast*) – Wat is er aan de hand?

Bert – Een leiding gesprongen. Een complete bloeding.

De loodgieter komt dichterbij, legt een sleutelbos op de bar en daalt een paar treden af.

Jesús – Jezus Christus!

Bert – U kunt toch wel opereren? Een soort tourniquet, desnoods.

Jesús (*komt weer boven*) – Ik ben loodgieter, geen duiker.

Bert – En wat moet ik dan?

Jesús – De brandweer bellen. Of wachten tot het verdampt.

Bert – Maar ik heb boven geen water meer!

Jesús (*ironisch*) – Beneden hebt u genoeg. (*Hij ziet dat Bert niet in de stemming is.*) Ik sluit de leiding naar de kelder af. Dan kunt u de hoofdkraan weer openzetten.

De loodgieter gaat achter de bar aan het werk.

Bert – Waarom overkomt dit altijd mij?

Jesús – Dat is niet zo. Alleen merkt u er minder van als bij een ander de kelder onderloopt.

Ton komt terug van het toilet.

Ton – Er ligt een lijk op de keukentafel. Hoort dat zo?

Bert – Geen zorgen. Dat is maar tijdelijk.

De loodgieter komt overeind en loopt terug naar de bar.

Bert – Nu al klaar?

Jesús – Ja. U kunt de kraan weer gebruiken. Bel me maar zodra het water uit de kelder is, dan repareer ik de leiding echt.

Bert – Goed. Wat krijgt u van me?

Jesús – Honderd euro.

Bert (*verbijsterd*) – Honderd euro voor vijf minuten werk?

Jesús – Vast tarief. Wilt u de prijslijst zien?

Bert – Die had ik liever vooraf gezien. (*Hij haalt met tegenzin geld uit de kassa.*) En een huisarts rekent nog minder voor een visite aan huis.

Jesús (*steekt het geld weg*) – Bel de volgende keer bij een lekkage dan de huisartsenpost. (*Pauze.*) Hebt u ook iets te eten?

Bert – De keuken is buiten gebruik. We hebben alleen koud vlees.

Jesús (*vertrekt*) – Ik moet echt verder. Ik laat mijn kaartje achter voor het schadeformulier.

Bij de deur kruist hij Annie, die terugkomt met een paar broden onder haar arm.

Annie (*opgelucht*) – Zo, heeft hij de lekkage gemaakt?

Bert – We hebben in elk geval weer water.

Annie – Dat werd tijd. Ik loop door al dat gedoe flink achter.

Annie verdwijnt in de keuken. Een ogenblik later klinkt een ijselijke gil.

Bert – Ik was vergeten haar over Marcel te vertellen.

Mien (*nieuwsgierig*) – Marcel...?

Bert gaat naar de keuken en komt terug terwijl hij Annie bij de arm vasthoudt.

Bert – Hij zei een kwartier. Ze zullen zo terug zijn. Ga maar even zitten.

Terug achter de bar ziet Bert dat de loodgieter zijn sleutelbos heeft laten liggen.

Bert (*trionfantelijk*) – Die klootzak heeft zijn sleutels vergeten!

Annie (*met haar gedachten elders*) – Wie?

Bert – De loodgieter. Hij mag straks zelf een slotenmaker bellen. Kijken wat dát kost.

Annie – Ik vraag me af wat hij ermee gedaan heeft...

Bert – Ik zeg net dat hij ze op de bar heeft laten liggen!

Annie – Niet de loodgieter. Marcel! Wat heeft Marcel met zijn lottobiljet gedaan?

Bert – Stel je voor. De jackpot...

Annie – Misschien heeft hij het nog op zak.

Ze kijken allebei richting keuken. Mien ook. Een stilte. Jesús komt terug en ziet er bezorgd uit.

Jesús – Ik zit met een probleem. Ik weet niet waar ik mijn sleutels heb gelaten. Hebt u ze toevallig gevonden?

Bert – Geen idee. Wat voor sleutels waren het?

Jesús – Van mijn auto, mijn huis, mijn kluis...

Bert (*venijnig*) – Zal ik een slotenmaker bellen? Misschien heeft die een vast tarief.

Jesús (*ineens nederig*) – We vinden ze vast wel.

Bert draait zich om en pakt de sleutels van een plank.

Bert (*laat ze zien*) – Zijn dit ze toevallig?

Jesús – Ja!

Bert doet alsof de sleutelbos "per ongeluk" in de ondergelopen kelder valt.

Bert – Oeps! In de kelder gevallen. (*Jesús kijkt verslagen.*) Jammer, daar staat nog een meter water. U zult moeten wachten tot het vanzelf wegloopt.

Jesús – Dat kunnen we oplossen. Ik heb een pomp in mijn bus.

Bert – Kijk eens aan! Zo komen mensen van goede wil er samen wel uit. U weet in elk geval waar uw sleutels liggen. *(Jesús wil vertrekken.)* Dat pompen zit natuurlijk wel in het vaste tarief?

Jesús knikt en gaat naar buiten. Bert zwaait met de sleutels die hij in werkelijkheid in zijn hand heeft gehouden.

Bert *(grijnzend)* – Hehehe...

Mien gaat weer richting keuken snuffelen. Bert ziet het.

Bert *(kortaf)* – Zoekt u iets?

Mien – Ik wil een kraslot.

Bert houdt het kraslot vast en wacht tot ze betaalt.

Bert – Eén euro.

Mien doet alsof ze in haar zakken zoekt. Haar blik kruist die van Ton. Ton blijft strak kijken, maar Miens gezicht licht op.

Mien – Niet te geloven! Herken je me?

Ton – Nee...

Mien – Jawel!

Ton – O ja, misschien...

Mien – Wat doe jij hier?

Ton – Niets bijzonders.

Mien – Je bent geen steek veranderd.

Ton – Dank u.

Mien – Ben je al lang terug?

Ton – Waarvandaan?

Mien – Nou, van daar!

Ton – O... ja. Nou nee eigenlijk.

Bert wordt ongeduldig met het kraslot in zijn hand.

Bert – Nou? Neemt u dat kraslot nog, of niet?

Mien *(tegen Ton)* – Kun jij me een euro voorschieten? Ik weet niet waar mijn portemonnee is.

Ton legt een munt op de bar. Bert pakt hem en geeft Mien het kraslot.

Mien – Dank je wel, jongen... Paul!

Ton – Graag gedaan.

Ze loopt weg en zwaait lief naar hem.

Ton (*verbijsterd*) – Paul?

Annie rommelt op de bar.

Bert – Bent u ook iets kwijt?

Annie – Mijn telefoon. Hebt u hem soms gezien?

Bert – Vijf minuten geleden lag hij hier nog! Waar is dat ding nu weer gebleven?

Hij zoekt mee. Mien maakt van de afleiding gebruik om stiekem naar de keuken te gaan.

Bert (*tegen Annie*) – O ja, iemand belde u daarnet.

Annie (*geschrokken*) – En u hebt opgenomen?

Bert – Ja natuurlijk.

Annie – En?

Bert – Een zekere... Mozes of Jozef.

Annie – Jesús?

Bert – Ja, die!

Annie – Wat zei hij?

Bert – Hij was nogal verbaasd mij aan de lijn te krijgen. En hij zei dat hij uiteindelijk niet naar de afspraak kon komen.

Annie, woedend, duikt weer in haar roman.

Bert (*zucht*) – Probeer een mens eens te helpen...

Monique en Lotte komen terug met hun krans "Voor Koning en Vaderland". Ton probeert vergeefs Lottes aandacht te trekken; zij doet alsof ze hem niet ziet.

Monique – Ongelooflijk. Tegenwoordig krijgen zelfs de doden verkeersongelukken. Wedden dat hij zat te bellen achter het stuur?

Lotte – Opa?

Monique kijkt haar dochter geërgerd aan.

Monique – De loodgieter! Die tegen de rouwauto reed!

Ze gaan zitten. Lotte bekijkt de krans.

Lotte – "Voor Koning en Vaderland"... Is dat niet een beetje overdreven?

Monique – Het was de enige krans die nog klaarstond. We hadden geluk. (*Zucht.*) Maar als ik vóór jou doodga, wil ik met mijn mobiel begraven worden.

Lotte (*verbijsterd*) – Wat?

Monique – Voor het geval ik niet echt dood ben. Dat is mijn grootste angst: levend begraven worden. Heb jij dat niet?

Lotte – Dat gebeurt vast niet vaak.

Monique – Eén keer is genoeg.

Monique ziet Ton, die ongemerkt naar buiten probeert te glippen en Lotte gebaart dat ze hem moet bellen.

Monique – Zeg Ton, jij bent filosoof. Denk jij eigenlijk dat er leven vóór de dood is?

Ton – Je bedoelt erna? Is dat wel iets om naar te verlangen? Zoals een personage in mijn laatste roman zegt: "Al ben je doof en stom, na je dood kan het altijd nog erger worden."

Bij die zin kijkt Annie plotseling met grote ogen naar Ton.

Annie (verrukt) – Maar dat is uit Een vrouw blijft een vrouw! Dat roept Michael tegen Samantha als ze van de klif wil springen! Bent ú Barbara Shetland?

Monique en Lotte zijn met stomheid geslagen.

Ton (ongemakkelijk) – Eh... soms wel. Maar ik zou liever hebben dat het niet overal rondzingt.

Annie – Ik heb uw boek in één nacht uitgelezen. Al uw boeken trouwens. Ik was het juist opnieuw aan het lezen. Wilt u het voor me signeren?

Ton (doet het, toch gevlaid) – Natuurlijk.

Annie (in de wolken) – Dank u! Uw romans zouden in het basispakket moeten zitten. Dan hadden we veel minder antidepressiva nodig.

Ton – Ik probeer vrouwen alleen het beetje romantiek te geven dat ze in hun dagelijks leven soms missen.

Bert kijkt naar de tamelijk pikante omslag.

Bert – Ja, dat zie ik.

Ton – Eerst schreef ik tragedies, maar helaas hoort toneel niet bij de nieuwe economie. Het hoorde trouwens ook al niet bij de oude.

Annie – Zijn uw stukken ooit opgevoerd?

Ton – Ja... in het dorpshuis van Sint-Oedenrode. Hier in Brabant.

Annie – Uw laatste boek speelt in Miami. Dat is wel iets anders dan Sint-Oedenrode.

Ton – Geen van mijn lezeressen is ooit in Florida geweest. Ik trouwens ook niet. Je moet een beetje kunnen dromen. Terwijl Sint-Oedenrode...

Bert – Ja, behalve voor de worstenbroodjes.

Ton (tegen Bert) – Ik zal u maar geen exemplaar aanbieden.

Bert – Als ik zie wat uw boeken met uw lezeressen doen, begin ik toch belangstelling te krijgen. Zoals u zelf zo mooi zegt: "Een vrouw blijft een vrouw".

Ton wil ongemerkt vertrekken, zichtbaar gegeneerd.

Ton – Goed... ik moet echt gaan. Mijn leerlingen wachten.

Lotte roept hem na wanneer hij bij de deur is.

Lotte – Dag... Barbara.

Ton vertrekt totaal ontredderd. Bert keert terug naar zijn kruiswoordpuzzel. Mien komt stiekem terug uit de keuken.

Bert (*peinzend*) – Je hebt er stukken voor nodig om erin te spelen... Het begint met een t... Geen idee.

Mien – Theater!

Bert (*geïrriteerd*) – Ik vroeg u niks!

Mien – Je hebt stukken nodig om erin te spelen. In het theater. En het begint met een t.

Bert controleert zijn krant. Monique en Lotte zien Mien en staren haar verbaasd aan.

Bert – En het zijn zeven letters!

Mien – Net als de zeven dwergen.

Bert – En ongeveer net zoveel als je bij de Lotto altijd moet onthouden!

Bert vult het woord in.

Monique (*loopt op Mien af*) – Mam! Wat doe jij hier?

Mien – Ik kom naar de begrafenis natuurlijk. (*Tegen Bert.*) Wie is dat mens?

Bert (*tegen Monique*) – Is dat uw moeder? Wij wisten al niet meer wat we met haar moesten. (*Zacht.*) Er zit een steekje los, hè?

Monique – Ze heeft vooral een selectief geheugen. De zes vaste Lotto-getallen van haar man kent ze bijvoorbeeld uit haar hoofd.

Mien – Twaalf, vijf, negentien, zevenendertig, negenendertig, zestien... .

Monique – Maar meestal weet ze niet eens meer dat ze een man hééft. In dit geval is dat misschien maar goed ook, want hij is dood.

Bert pakt nieuwsgierig de krant er weer bij.

Bert (*tegen Mien*) – Wat waren de zes vaste Lotto-getallen van uw man ook alweer?

Mien – Twaalf, vijf, negentien, zevenendertig, negenendertig, zestien.

Bert (*verbijsterd*) – (*Hij laat opgewonden de Lotto-uitslag zien.*) Hij heeft gewonnen!

Monique kijkt bezorgd naar Bert en begint zich af te vragen of Miens gekte besmettelijk is. Bert staart opnieuw naar de uitslag.

Bert (*schudt ongelovig zijn hoofd*) – Die Marcel toch!

De begrafenisondernemers komen terug met een nieuw deksel voor de kist.

Martien – Zo. Dat lossen we meteen op.

Bert roept Martien en Sjef bij zich.

Bert – Eh... mag ik jullie even spreken vóór jullie de kist weer dichtdoen?

Hij neemt hen apart en praat zacht.

Martien – Dat is nogal ongemakkelijk.

Sjef – Wij horen onze klanten eigenlijk niet te fouilleren.

Bert – We moeten het aan de familie vragen. Het gaat wel om de jackpot.

Monique merkt het overleg op.

Monique (*ongerust*) – Wat is er nu weer?

Een ongemakkelijke stilte.

Martien – Het ligt een beetje gevoelig.

Lotte – Volgens mij zijn we het stadium van gevoelig al voorbij.

Martien fluistert haar iets toe.

Monique – Nee, we hebben niets gevonden.

Martien legt verder uit. Monique en Lotte kijken elkaar aan.

Lotte – Dat meen je niet!

Monique (*opgewonden*) – De jackpot?

Martien – Ruim een miljoen. Het kost niks om nu even te kijken.

Sjef – Straks wordt het een stuk ingewikkelder.

Monique en Lotte knikken. De begrafenisondernemers gaan naar de keuken. Moeder en dochter wachten vol spanning.

Lotte – Wist jij dat opa Lotto speelde?

Monique – Nee. Dit is compleet krankzinnig.

De begrafenisondernemers komen terug met de kist.

Monique (*zeer opgewonden*) – En?

Lotte kijkt haar streng aan en wijst op de kist, om haar tot wat meer fatsoen te manen.

Monique (*zet een passender gezicht op*) – En...?

De mannen zetten de kist plechtig op de bar.

Monique – Hebben jullie goed gezocht? *(Als een goochelaar laat Martien een lot zien. Monique grijpt het.)* De jackpot? *(Tegen Bert.)* Ik speel nooit Lotto. Wat moet je doen om zo'n bedrag te krijgen?

Bert – Voor zo'n bedrag moet u naar het hoofdkantoor. Dat heb ik niet in de kassa liggen. Mag ik het even zien? Ik heb het hem tenslotte verkocht.

Monique geeft hem het lot alsof ze hem de hostie aanreikt.

Monique – Papa toch! En wij wilden de erfenis bijna verwerpen.

Bert bekijkt het lot. Zijn glimlach bevriest.

Bert – Jezus Christus!

Monique *(ongerust)* – Wat is er?

Bert – Dit is helemaal geen Lottobiljet!

Monique – Wat?

Bert – Het is een kraslot!

Lotte – En dan?

Bert krast het lot open. Iedereen wacht gespannen.

Bert *(enthousiast)* – Het is prijs!

Monique – Hoeveel?

Bert (kijkt nog eens) – Eén euro. U kunt er precies een nieuw kraslot van kopen.

Monique zakt teleurgesteld in elkaar.

Monique – Het was ook te mooi om waar te zijn.

Lotte – Ik zag opa eerlijk gezegd ook niet echt als jackpotwinnaar.

Bert – Maar waar is zijn Lottobiljet dan? Ik heb hem er wel degelijk één verkocht.

Annie – Zou iemand het gestolen kunnen hebben?

Bert – Een lijk beroven... Wie doet zoiets?

Iedereen kijkt eerst naar de begrafenisondernemers, die beledigd kijken. Daarna draaien alle blikken naar Mien, die zo onschuldig mogelijk kijkt.

Bert – Wat hebt u in uw hand? *(Hij probeert haar vuist open te krijgen.)* Ze laat niet los, zeg!

Bert weet het biljet uit haar hand te trekken.

Monique – En?

Bert bekijkt het biljet.

Bert – Ja, dit is wél een Lottobiljet! *(Zijn glimlach verdwijnt.)* Jezus Christus!

Monique (*ongerust*) – Wat is er nou weer?

Bert – Dit zijn helemaal niet zijn zes vaste Lotto-getallen!

Monique (*begrijpt het niet*) – Wat bedoel je?

Bert – Die idioot heeft die dag zijn vaste nummers niet gespeeld!

Lotte – En dus?

Bert – Dus hij is de winnaar niet.

Monique is opnieuw totaal verslagen.

Lotte – Goed. Misschien moeten we deze begrafenis ooit nog eens afronden.

Annie – Welke cijfers heeft hij dan gespeeld?

Bert – Als je die cijfers achter elkaar zet, lijkt het verdacht veel op een telefoonnummer.

Annie komt dichterbij, neemt het lot en bekijkt het.

Annie – Maar wacht eens... die cijfers ken ik! Dat is mijn telefoonnummer, in stukjes gehakt. Hij moet het in De Jager hebben zien staan. (*Tegen Bert.*) Over mijn mobiel gesproken, hebt u hem nou gevonden?

Bert – Ik heb niet bepaald tijd gehad om te zoeken. (*Wijst naar de vaste telefoon.*) Bel uw eigen nummer. Dan horen we vanzelf waar hij ligt.

Annie houdt het Lottobiljet voor zich en belt haar eigen nummer. Vanuit de doodskist klinkt een ringtone. Iedereen kijkt naar de kist.

Bert – Wie heeft dat ding in hemelsnaam daarin gestopt?

Annie verbreekt de verbinding. De ringtone stopt.

Annie – Ja, maar hoe krijg ik mijn telefoon er nu uit? Ik wacht op belangrijke telefoontjes.

De telefoon in de kist gaat opnieuw over. Iedereen kijkt Annie verwijtend aan.

Annie – Hé, deze keer ben ik het niet!

Bert – Ze heeft een contactadvertentie in De Jager gezet. Dat ding blijft daar beneden nog wel even rinkelen.

Martien – Had ik geweten dat er zoveel in- en uitgaand verkeer zou zijn, dan had ik er een salondeurtje op gezet. Weten jullie zeker dat jullie niks anders in die kist vergeten zijn?

De telefoon blijft rinkelen.

Monique – We moeten toch iets doen!

Sjef – Cremeren is veel praktischer. Daarna krijg je nooit klachten.

Met tegenzin haalt Martien het deksel er opnieuw af. Een arm steekt uit de kist en reikt hem de telefoon aan. Hij neemt hem aan alsof dit de gewoonste zaak van de wereld is.

Martien – Dank je.

Hij geeft de telefoon aan Annie, die opneemt.

Annie (overdreven vriendelijk) – Hallo, ja?

Ze merkt dat iedereen meeluistert en loopt weg om haar gesprek voort te zetten. Sjef legt mopperend het deksel weer op de kist.

Bert – Maar als Marcel de winnaar niet is... wie dan wel?

De anderen kijken elkaar vragend aan. Plotseling stormt Jesús het café binnen, zwaaiend met een Lottobiljet.

Jesús (hysterisch) – Ik! Ze hebben het winnende nummer net nog eens op de radio genoemd. Het is van mij! Ik heb gewonnen!

Bert – Geluk is ook niet eerlijk verdeeld...

Annie kapt haar telefoongesprek snel af en loopt geïnteresseerd naar de loodgieter.

Annie (koket) – Geluk in het spel... Hoe heette u ook alweer?

Jesús – Jesús.

Annie – Jesús? Maar dan bent ú degene op wie ik zat te wachten!

Jesús – U ook al?

Annies telefoon begint opnieuw te rinkelen. Ze neemt op.

Annie – Zo, nu is het afgelopen! De jacht is gesloten!

Jesús – Kom op, baas, rondje van mij!

Bert schenkt de glazen in op de doodskist die op de bar ligt. De vaste telefoon gaat over.

Bert – Café De Sport, met Bert.

Iedereen begint luid pratend te proosten. Bert probeert zich boven het lawaai uit verstaanbaar te maken voor de begrafenisondernemers.

Bert – Het kerkhof! De grafdelver! (Hij wijst met zijn kin naar de kist vol glazen en flessen.) Hij vraagt of het vandaag nog gebeurt of morgen.

Martien – Rustig aan. We hebben geen haast. Zeg dat hij binnenkomt voor een borrel.

Jesús ziet nu pas de kist op de bar.

Jesús – Wat is dát?

Bert – Dat is Marcel. (Hij voelt in zijn zakken.) Zeg, waar heb ik uw sleutels eigenlijk gelaten?

Bert kijkt naar de doodskist.

Martien – O nee...

Bert – Kom, wat zal ik voor je inschenken?

Martien – Een biertje, maar doe het schuim onderin.

Bert wil inschenken.

Sjef – Arme Marcel. Hij heeft ook echt geen geluk.

Hij tikt op de kist om zijn woorden kracht bij te zetten.

Sjef – Hij kan niet eens met ons proosten!

Dan gaat het deksel van de kist omhoog. Marcel komt met zijn bovenlichaam overeind. Hij wordt gespeeld door de acteur die Ton speelde, zo gegrimeerd dat hij niet herkenbaar is.

Marcel – "Rust in vrede", zeiden ze. Nou, vergeet het maar!

Iedereen verstijft en staart naar Marcel, die een glas uitsteekt.

Marcel – Kom op. Nog eentje dan. Voor onderweg.

Licht uit.

Einde

De auteur

Jean-Pierre Martinez werd in 1955 geboren in Auvers-sur-Oise. Hij stond aanvankelijk op het podium als drummer in verschillende rockbands en werd daarna semioloog in de reclamewereld. Vervolgens werkte hij als scenarioschrijver voor televisie en keerde hij als toneelschrijver terug naar het theater. Hij schreef ongeveer honderd scenario's voor televisie en meer dan honderdtien komedies voor het toneel, waarvan sommige inmiddels klassiekers zijn geworden, zoals *Vrijdag de 13e* en *Strip Poker*.

Tegenwoordig behoort hij tot de meest gespeelde hedendaagse auteurs in Frankrijk en in Franstalige landen. Verschillende van zijn stukken, vertaald in het Spaans en het Engels, worden bovendien regelmatig opgevoerd in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika.

Amateur- en professionele theatergezelschappen die op zoek zijn naar toneelstukken om op te voeren, kunnen de toneelstukken van Jean-Pierre Martinez gratis downloaden van zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Voor iedere openbare opvoering blijft voorafgaande toestemming van de SACD vereist (zie pagina 3: *Opvoeringsrechten*).

Alle toneelstukken van Jean-Pierre Martinez kunnen gratis worden gedownload
op zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Deze tekst is beschermd door de wetten inzake intellectuele eigendom.

**Elke ongeoorloofde reproductie of namaak kan worden bestraft met een boete tot
300.000 euro en drie jaar gevangenisstraf.**

Avignon - September 2026

© La Comédiathèque - 978-2-38602-449-8